

Keywords: A. V. Gurov, scientific school, geology, Kharkiv.

С. В. Лобенко

К ВОПРОСУ О НАУЧНОЙ ШКОЛЕ ПРОФЕССОРА А. В. ГУРОВА

Статья посвящена научной и педагогической деятельности харьковского геолога А. В. Гурова (1843–1921) и образованию его научной школы. Автор приходит к выводу о то, что научная школа учёного занимает одно из центральных мест в отечественной геологии.

Ключевые слова: А. В. Гуров, научная школа, геология, Харьков.

Стаття надійшла до редакційної колегії 18.11.2016

УДК 32.019.51

*Мусієнко І. В.
м. Харків, Україна*

МОРАЛЬ І ЕТИКА МІЖНАРОДНИХ ПОЛІТИЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Сучасна інформаційна епоха, зростання комунікативних можливостей та величезні потоки інформації у жорстко конкурентному світі, ставлять перед суспільством нові виклики. Маніпуляції суспільною думкою за допомогою спрямованих інформаційних потоків, у тому числі у міжнародні сфері, набули масштабів інформаційних війн та операцій. Сучасні міжнародні комунікації вибудовуються у багатьох випадках саме за законами жанру останніх. Слід зазначити, що цей жанр передбачає зняття усіх шлюзів та стримуючих факторів для досягнення мети («Мета виправдовує засоби»). А отже науковці постали перед загальною проблемою сумісності моралі та політики.

Ця проблема має глибокі коріння. Дослідження її є полідисциплінарним, базується історіософських, когнітивних підходах

вивчення сфери міжнародних стосунків, спирається інструментарій таких дисциплін, як політичний менеджмент, використовує методології, відображені в теорії масових комунікацій, інформаційної політики, політичних маніпуляцій тощо. Однак мусимо зазначити, що вивчення цієї проблематики перебуває на периферії вітчизняних наукових досліджень, сприймається науковцями спрощено на фоні існуючих у суспільстві стереотипів, вважається такою, вирішення яких принципово неможливе.

Її аналіз міститься на сторінках «Держави» Платона, який дійшов висновку, що без «шляхетної брехні» політик не в стані досягти успіху. Цю думку продовжує Макиавеллі, який стверджував, що професійний політик «має бути готовим до нечесної поведінки». Філософ підкреслює, що політична брехня – це відображення реалій світу, який не є моральним. Проте він розрізняє брехню, до якої вдається політик із власних корисливих міркувань (прояви корупції наприклад) та брехню заради відстоювання інтересів суспільства або держави на міжнародній арені.

В основі китайської зовнішньої політики покладені знамениті стратагеми Сунь-цзи, які брехню, спрямовану проти зовнішнього ворога держави, відносять до головних чеснот політика. Тому політикам без ознайомлення із цією працею досягнути успіху у комунікаціях з китайською стороною не є можливим.

Цю проблематику досліджували також у різні часи С'юзен Мендус, Д. Мак-Квейл, О. Бойко, Г.Почепцов.

Сучасні війни, на думку Г. Почепцова, це війни сенсів та ідей, що відбуваються у концептуальному полі [11, с. 12]. Ідеї здатні через трансформацію масової свідомості змінити напрямок розвитку окремої соціосистеми або стратегію розвитку транснаціональних структур. Для досягнення політичної мети використовуються політичні маніпуляції, гуманітарні технології впливу, риторика ненависті, примітивізація.

Вчені вказують, що аморальність політики залежить від типу суспільного устрою – у тоталітарних, авторитарних режимах вона є нормою, у той же час в демократичних суспільствах вона радше виключення.

У міжнародній площині проблема аморальності особливо проявляється у міжнародних комунікаціях держав із різним рівнем соціально-економічного та політичного розвитку. Існування подвійних стандартів, а також і подвійної моралі у стосунках має наслідком значні

викривлення в глобальній системі цінностей, веде до реального порушення прав людини та міжнародних правових норм.

Проте політик може реалізувати себе, лише якщо він має репутацію політика із чистими руками.

Згідно із теорією семіотики про неповну відповідність через різницю в інтерпретаційних кодах того, хто говорить, тому, хто слухає, у практиці міждержавних комунікацій слід відшукувати спільні культурні коди, намагатися гнучко долати комунікативні бар'єри та культурні фільтри, обирати адекватні ситуації канали комунікації, вивчати соціокультурне середовище у динаміці та вчасно реагувати на всі його зміни. Важливим завданням, згідно із теорією символічного інтеракціонізму, є застосування в спілкуванні із зарубіжними цільовими аудиторіями зрозумілої їм та прийнятної символічної системи, мови комунікації, механізмів кодування та розкодування. Це дає можливість: 1) уникати когнітивних спотворень сприйняття, непорозуміння та помилок (кодових нестиків) у трактуванні сигналів та символів комунікативними реципієнтами; 2) реалізовувати власні національні стратегії із застосуванням м'якої сили держави шляхом надсилання відповідних ідейних імпульсів для зміни інтерпретаційних кодів сприйняття реальності держави-контрагента. Кодові нестиківки у міжнародній гуманітарній взаємодії, міжкультурному діалозі є наслідком різних рівнів та шляхів історичного розвитку, контенту історичної пам'яті, семіотичної системи та системи цінностей і норм, когнітивного стилю, що притаманні носіям кодів. Важливо вивчати цільові аудиторії, країнознавство і культурні ландшафти країн-реципієнтів інформації.

Отже, міжнародні комунікації, хоча і є полем конкуренції держав та наддержавних інституцій, проте залишають за політиками право вибору методів здійснення своїх стратегій. Запорукою збереження моральності внутрішньої політики є контроль за діями політиків з боку суспільства, ефективно працююча правова система. На міжнародному рівні такий контроль за дією окремих держав та політиків покликані здійснювати відповідні міжнародні інституції наднаціонального характеру.

Список літератури: 1. С'юзен Мендус. Політика і мораль. – К.: Темпора, 2010. – 160 с. 2. Франк С. Л. Духовные основы общества. – М.: Республика, 1992. – 511 с. 3. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – 497 с.

Bibliography (transliterated): 1. S'yuzen Mendus. Polity`ka i moral'. – K.: Tempora, 2010. – 160 s. 2. Frank S. L. Dуховные основы obshhestva. – M.: Respubly`ka, 1992. – 511 s. 3. Pochepczov G. Suchasni informacijni vijny'. – K.: Vy`d. dim «Ky`yevu-Mogy`lyans`ka akademiya», 2015. – 497 s.

I.B. Мусієнко

МОРАЛЬ І ЕТИКА МІЖНАРОДНИХ ПОЛІТИЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

У статі поданий аналіз проблеми присутності моралі у міжнародних політичних комунікаціях

Ключові слова: міжнародні стосунки, мораль, політичні комунікації

I. Musienko

MORALITY AND ETHICS OF INTERNATIONAL POLITICAL COMMUNICATIONS

This paper presents an analysis of the problem of the presence of morality in international political communications

Keywords: international relations, morality, political communication

И.В. Мусиенко

МОРАЛЬ И ЭТИКА МЕЖДУНАРОДНЫХ ПОЛИТИЧЕСКИХ КОММУНИКАЦИЙ

В статье представлен анализ проблемы присутствия морали в международных политических коммуникациях

Ключевые слова: международные отношения, мораль, политические коммуникации

Стаття надійшла до редакційної колегії 18.11.2016